

TAMPEREEN
RAITIOTIE
OY:N VUOSI
2023

TAMPEREEN
RAITIOTIE
OY

Sisältö

TAMPEREEN RAITIOTIE OY:N VUOSIKERTOMUS

Tampereen Raitiotie Oy	3
Toiminta-ajatus	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Toimintaympäristö	8
Henkilöstö	8
Vastuullisuus	8
Hallinto ja johtaminen	10
Vuoden 2023 tärkeimmät uutiset	12

TOIMINTAKERTOMUS.....17

Tuloslaskelma	24
---------------------	----

TILINPÄÄTÖS24

Tase	25
Rahoituslaskelma	26
Tilinpäätöksen liitetiedot	27
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	36

TAMPEREEN RAITOTIE OY

Tampereen Raitiotie Oy

Tampereen Raitiotie Oy perustettiin 20.12.2016. Tampereen Raitiotie Oy rakennuttaa, omistaa, hallitsee, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Pirkanmaan alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja.

Tampereen Raitiotie Oy tarjoaa raitiotieinfran ja kaluston Tampereen joukkoliikenneviranomaisen käyttöön, joka viranomaisena vastaa raitiotieliikennöinnin tilaamisesta. Yhtiö toimii Tampereen joukkoliikenneviranomaisen edustajana raitiotieliikenteen hankintasopimuksessa palveluintegraattorin roolissa.

Yhtiön toimitilat sijaitsevat osoitteessa Hämeenkatu 14 C, 33100 Tampere sekä Kauhakorvenkatu 2, 33720 Tampere.

Toiminta-ajatus

Tampereen Raitiotie Oy:n toiminta-ajatuksena on toimia koko raitiotiejärjestelmän palveluintegraattorina, omistajana sekä rataverkon haltijana.

Yhtiö vastaa tilaajana

- raitotieinfrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta,
- kaluston hankinnasta ja ylläpidosta,
- radan, kaluston ja varikon järjestelmien yhteensovittamisesta
- raitotiejärjestelmän käyttöönnotosta ja turvallisuusjohtamisesta
- raitotiejärjestelmän ylläpidosta ja toimivuudesta sekä kehittämisestä liikennöinnin alettua
- raitotievarikon hallinnasta
- toimittajayhteistyöstä sekä raitotiejärjestelmän hankinnoista.

Yhtiö toimii palveluintegraattorin roolissa Tampereen joukkoliikenteen edustajana liikennöintiallianssissa ja vastaa omalta osaltaan liikennöinnin toteuttamisesta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli Tampereen Raitiotie Oy:lle monella tapaa onnistunut ja historiallinen. Tampereen Raitiotie Oy toteutti keväällä 2023 organisaatiouudistuksen, jonka avulla yhtiön toimintaa terävöitettiin ja tehtävänkuvia selkiytettiin.

Tampereen Ratikan Pirkkala–Linnainmaa -raitiotien hanke-suunnitelma valmistui helmikuussa ja huhtikuussa Tampereen ja Pirkkalan valtuustot päättivät Pirkkala–Linnainmaa -raitiotien toteutussuunnittelun aloittamisesta. Tampereen Raitiotie Oy valitsi palveluntuottajat uuteen allianssiin kaksivaiheisen kilpailutuksen kautta, päätös suunnittelijoista ja rakentajista tehtiin Tampereen Raitiotie Oy:n hallituksessa 18.9.2023. Tampereen Ratikan Pirkkala–Linnainmaa -allianssin muodostavat Tampereen Raitiotie Oy, Tampereen kaupunki, Pirkkalan kunta, AFRY Finland Oy, Sweco Finland Oy, NRC Group Finland Oy ja YIT Infra Oy.

Allianssisopimus allekirjoitettiin Raatihuoneella 4.10.2023. Pirkkala–Linnainmaa -allianssi suunnittelee uuden raitiotien ja siihen liittyvät katu- ja liikennejärjestelyt Tampereen Sorin aukion pysäkiltä Pirkkalan Suupalle ja Taysin alueelta Kaupin kampuksen pysäkiltä Linnainmaalle. Suunnitelma on jatkoa jo käytössä olevalle raitiotieosuudelle Sorin aukion ja Kaupin kampuksen välillä. Suunniteltavien ratahaarojen pituus on yhteensä 13,6 km. Tavoitteena on, että lokakuussa 2024 Tampereen ja Pirkkalan valtuustot voivat päättää allianssin toteutussuunnittelun tulosten perusteella raitiotien rakentamisesta, rakentamisen laajuudesta ja mahdollisesta raitiotieradan vaihteittain toteuttamisesta.

Raitiotien osan 2 rakentaminen eteni vuoden aikana Pyy-nikintori-Santalahti-Lentävänniemi välillä suunnitellusti. Tampereen Ratikka liikkui ensimmäistä kertaa raitiotien osalla 2A Pyy-nikintorilta Santalahteen 3. heinäkuuta, kun uuden osuuden koeajot aloitettiin. Uusi rataosuus siirtyi Tampereen Raitiotie Oy:n hallintaan ja Tampereen Ratikan kunnossapitoallianssin kunnossapitovastuulle.

Uuden osuuden liikennöinti alkoi 7.8.2023. Sen kun-niaksi järjestettiin Santalahden Ratikkajuhla 6. elokuuta Hämeenpuistossa. Onnistuneen liikenteen aloituksen rin-nalla Raitiotieallianssi rakensi raitiotien osan 2B (Santalah-ti-Lentävänniemi) väliä suunnitellusti. Osan 2B liikennöinnin on määrä alkaa 7. tammikuuta 2025.

Matkustajamäärien suhteen Tampereen Ratikan toinen liikennöintivuosi oli ennätysellinen. Ratikalla tehtiin 14,7 miljoonaa matkaa, mikä on 29 % kaikista Nysse-liikenteen matkoista. Ratikkamatkojen määrä kasvoi merkittävästi, kun vuonna 2022 matkoja tehtiin Ratikalla noin 11,5 miljoonaa (noin 27 % Nysse-matkoista). 60 000 päivittäisen matkus-tajan rajapyykki rikottiin ensimmäistä kertaa keskiviikkona 1. marraskuuta 2023. Liikennöinnin alusta (9.8.2021 alkaen) Ratikalla on tehty lähes 30 miljoonaa matkaa.

Tampereella on liikennöinyt elokuusta 2021 alkaen 20 Škoda Groupin Kajaanin Otanmäen tehtaalla valmistamaa ForCity Smart Artic -raitiovaunua, joilla ajettiin vuoden 2023 aikana matkustajaliikenteessä lähes 1,6 miljoonaa

ajokilometriä. Yksittäisellä vaunulla on enimmillään ajettu jo noin 250 000 km. Vaunut ovat osoittautuneet luotettaviksi ja varmatoimisiksi niin kesän kuumilla keleillä kuin talven tuiskuissa ja pakkasissa. Vuoden 2022 keväällä tilattujen kahdeksan uuden raitiovaunun valmistus alkoi tehtaalla syksyllä 2023. Ensimmäinen uusista vaunuista saapuu Tampereelle kesällä 2024.

Tampereen Ratikan suosio ja asiakastyytyväisyys ovat korkealla tasolla. Tampereen Ratikan kuluttajatutkimuksen mukaan 86 % tamperelaisista suhtautuu Ratikkaan myönteisesti. Ratikan asiakastyytyväisyyden keskiarvo on 4,55/5. Ratikan asiakkaiden suosittelemaluokituksen (NPS, Net Promoter Score) indeksiluku on 74. (Tulosta voidaan pitää erinomaisena, kun NPS on 40 tai suurempi.) Tampereen Ratikan järjestelmän kokonaisluotettavuus on 99,86 %. Lukuina se tarkoittaa, että 180 434 aikataulun mukaisesta lähdöstä 258 kappaletta on jäänyt ajamatta kalustosta, infra- tai liikennöinnistä johtuvista syistä.

Ratikka palkittiin vuonna 2023 Aamulehden Valo-palkinnolla sekä Tampereen kaupungin vammaisneuvoston myöntämällä esteettömyyspalkinnolla.

Tampereen Raitiotie Oy vastaa Ratikan taiteen kokonaisuudesta, johon on tähän mennessä osallistunut 86 taiteilijaa ja valmiita taideprojekteja on 58. Osana Tampereen Ratikan taideohjelmalla Tampereen katukuvassa nähtiin kaksi uutta taideratikkaa. Vuoden aikana taideratikassa oli pop-up-esityksiä kuudelta tamperelaiselta toimijalta.

Lokakuussa Tampereen Ratikan varikolle asennettiin ja otettiin käyttöön 845 paneelista koostuva aurinkovoimala. Paneeleilla vähennetään ostettavan sähköenergian määrää 280 MWh edestä tuottamalla kyseinen sähkö itse.

**Liikennöinnin alusta
(9.8.2021 alkaen)
Ratikalla on tehty jo lähes
30 miljoonaa matkaa.**

Toimintaympäristö

Tampereen Raitiotie Oy on Tampereen kaupungin tytäryhtiö, jossa ovat mukana pienosakkaina Kangasalan kaupunki, Pirkkalan kunta ja Ylöjärven kaupunki. Yhtiö vastaa tilaajana Tampereen raitiotieinfrastruktuurin rakentamisesta, kalustohankinnasta ja rahoituksen järjestämisestä, Tampereen Ratikan raitiotiejärjestelmän toimivuudesta sekä Tampereen Ratikan brändistä ja viestinnästä. Yhtiön tehtävänä on yhdessä kaupungin ja Raitiotieallianssin kanssa varmistaa hankkeen kustannusarvion ja aikataulun pitäminen sekä toteuttaa raitiotien rakentaminen turvallisesti ja niin, että töistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kaupunkilaisille ja alueen yrittäjille. Yhtiö kehittää Tampereen Ratikasta tulevaisuuden liikennejärjestelmää, joka tukee kaupunkiseudun kasvua.

Tampereen Raitiotie Oy:n toimintaympäristön keskeisiä toimijoita ovat yhtiön lisäksi myös Raitiotieallianssin, Pirkkala-Linnainmaa-allianssin, Liikennöntiialianssin ja Kunnossapitoallianssin palveluntuottajat, kaluston toimittaja ja ylläpitäjä Škoda Transtech Oy sekä muiden hankintojen toimittajat ja palveluntuottajat.

Henkilöstö

Yhtiöön palkattiin vuoden 2023 aikana neljä henkilöä. Toimistoassistentti Marika Jantunen aloitti 8.5.2023, kalustoinsinööri Mika Luutikivi 22.5.2023 ja ratapäällikkö Antti Uotila 29.5.2023. Sakari Meriläinen aloitti kiinteistöpäällikön tehtävässä 31.7.2023.

Yhtiön henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 21 henkilöä. Yhtiön henkilöstöstä 43 % oli naisia ja 57 % miehiä. Työsuhteista 17 oli toistaiseksi voimassa olevia ja neljä määräaikaista.

Työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on tukea henkilöstön terveyttä ja työssä jaksamista. Toiminnan pääpaino on ennakkoivassa työhyvinvoinnissa. Tampereen Raitiotie Oy:n henkilöstön työterveyshuollon toimintasuunnitelma on tehty yhteistyössä Pirten työterveyden kanssa ajalle 1.1.2020–31.12.2025.

Yhtiö tarjoaa henkilöstölle lounasedun sekä virike-edun, joka on käytettävissä kulttuuri-, liikunta-, hammashoito- ja hierontapalveluihin. Tampereen Raitiotie Oy:n henkilöstöllä on käytettävissä joukkoliikenneetu ja polkupyöräetu.

Yhtiöllä on myös käytössään palkitsemisjärjestelmä koko henkilökunnalle.

Vastuullisuus

Yhtiön ensimmäinen vastuullisuusohjelma ja siihen liittyvä tiekartta hyväksyttiin yhtiön hallituksessa helmikuussa 2023. Vastuullisuusohjelma perustuu yhtiön strategiaan ja siinä on käytetty viitekehyksenä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Vastuullisuusohjelman toteuttamisesta vastaa hallintopäällikkö vastuullisuustiimin tuella. Yhtiö raportoi vastuullisuudestaan ensimmäisen kerran vuonna 2024.

Hallinto ja johtaminen

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän varsinaista jäsentä. Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti kokouksessaan 9.6.2023 valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

Asko Koskinen (puheenjohtaja)
Kari Neilimo (varapuheenjohtaja)
Rikard Bjurström
Timo Hanhilahti
Kirsi Koski
Markus Sjölund
Johanna Wäre

Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti kokouksessaan valita Kari Neilimon edustamaan pienosakkaita hallituksessa siihen saakka, kunnes jokin pienosakkaista saa yhtiön uuden osakassopimuksen nojalla hallituspaikan.

Hallituksen toimikausi alkoi 9.6.2023 yhtiökokouksen päättyessä ja se päättyi vuoden 2024 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita tilintarkastajayhteisöksi BDO Audiator Oy:n. Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti kokouksessaan 30.8.2023 valita Pirkkalan kunnan nimitämäksi hallitusjäseneksi hallintojohtaja Olli Niemen.

Hallitus kokoontui vuoden 2023 aikana 14 kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 98 %. Hallitus itsearvioi toimintaansa vuosittain.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa Tampereen Raitiotie Oy:n hallitusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä niin sisäisen tarkastuksen kuin tilintarkastajankin työhön liittyvissä valvontatehtävissä. Tämän lisäksi tarkastusvaliokunnan toiminnan tarkoituksena on avustaa hallitusta muissakin hallituksen määrittelemissä valiokunnan toimintaan liittyvissä tehtävissä. Tarkastusvaliokunta raportoi Tampereen Raitiotie Oy:n hallitukselle toimistaan ja tekemistään havainnoista.

Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus valitsee keskuudestaan kolmijäsenisen tarkastusvaliokunnan vuosittain varsinaista yhtiökokousta seuraavassa hallituksen kokouksessa. Hallitus valitsee yhden tarkastusvaliokunnan jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vuosittain ennen tilinpäätöksen ja välitilinpäätösten hyväksymistä hallituksen kokouksessa, yhteensä neljä kertaa. Tarvittaessa valiokunta voi kokoontua ylimääräisiin kokouksiin.

Hallituksen jäsenet, vasemmalta:
Markus Sjölund, Kari Neilimo
(varapuheenjohtaja), Kirsi Koski,
Asko Koskinen (puheenjohtaja),
Johanna Wäre, Olli Niemi, Timo
Hanhilahti, Rikard Bjurström.

Hallitus päätti kokouksessaan 19.6.2023 valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kari Neilimon ja jäseniksi Rikard Bjurströmin ja Johanna Wäreen. Ylimääräisen yhtiökokouksen jälkeen hallitus päätti kokouksessaan 18.9.2023 nimetä Olli Niemen tarkastusvaliokunnan jäseneksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2023 aikana. Tarkastusvaliokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan ja muun johdon nimitys- ja palkitsemisasioiden osalta. Valiokunta myös suosittaa, valmistelee ja esittää hallituksen hyväksyttäväksi henkilöstön palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.

Hallitus päätti kokouksessaan 19.6.2023 valita nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi Kirsi Kosken ja jäseniksi Timo Hanhilahden ja Markus Sjölundin.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuoden 2023 aikana. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pekka Sirviö.

Muut johtoryhmän jäsenet 31.12.2023 päättyneellä tilikaudella olivat Antti Ainola (talouspäälikkö) Jonna Anttila (operatiivinen johtaja), Elli Räsänen (hallintopäälikkö) ja Ville-Mikael Tuominen (kehitysjohtaja). Lisäksi yhtiössä on laajennettu johtoryhmä, jonka kokoonpanon ja toiminnan määrittelee yhtiön johtoryhmä. Lähtökohtaisesti laajennettuun johtoryhmään kuuluvat johtoryhmän lisäksi kaikki päälliköt ja hankejohtaja.

Johtoryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana 20 kertaa.

Johtoryhmän strategiaseminaarit pidettiin helmikuussa Turussa ja elokuussa Helsingissä.

Vuoden 2023 tärkeimmät uutiset

MAALISKUU 2023

- Pirkkala–Linnainmaa -raitiotien hankesuunnitelma valmistui.
- 30. maaliskuuta Ratikan toiminnallisuuksia tutkittiin ruuhkatestillä, joka on osa Tampereen Ratikan älykkään kaupunkiliikkuksen Lyyli Living Lab -hanketta.

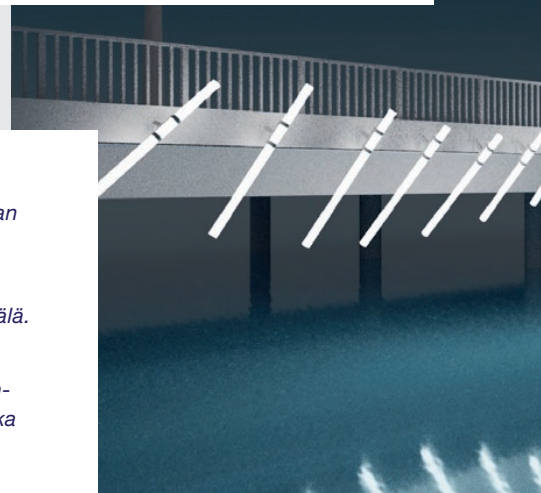

TOUKOKUU 2023

- Tampereen Raitiotie Oy:n organisaatio uudistui 1.5.2023 alkaen. Uudistuksella selkiytettiin yhtiön operatiivisen toiminnan, kehitystoiminnan ja rakentamishankkeiden vastuita ja resursointia.
- Sellupuiston Ollinojansiltaan asennettiin uusi Ratikan taiteen taideteos. Osaksi sillankaidetta tuodun teoksen on toteuttanut taiteilija Nestori Syrjälä.
- Näsisaaren siltojen ja Pyhällönpuiston teosluonnokset valmistuvat. Näsisaaren valotaideteoksen toteuttaa taiteilija Pia Männikkö ja Lentävänniemen Pyhällönpuiston päätepysäkille tulee yhteisöllinen taideteos, jonka toteuttavat Toûa Heinonen ja Julia Kukkonen.
- Ratikkalinjalla 3 aloitettiin lyhyemmän vuorovälin kokeilu, jolla haetaan ratkaisuja ruuhkaisuuteen.
- Sepänpäädun silta ja Niemenrannanaukio saivat Ratikan taiteen teokset: Sepänpäädun sillalle tuli kuvataiteilija Arne Jämsän "Sankari puhalttaa" -teos ja kuvanveistäjä Hannu Sirenin teos "Nyt" sai uuden kodin Niemenrannanaukiolta.
- Tampereen taideratikka sai yllleen Tomi Ivalon Matkalla järvien välissä -teoksen.

HUHTIKUU 2023

- Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi Pirkkala–Linnainmaa -raitiotien toteutussuunnittelun käynnistämisen 3.4.2023
- Tampereen Raitiotie Oy aloitti uuden Pirkkala–Linnainmaa -allianssin hankintakilpailutuksen 8.4.2023.
- Tampereen ja Pirkkalan valtuustot päättivät Pirkkala–Linnainmaa -raitiotien toteutussuunnittelun aloittamisesta 24.4.2023.

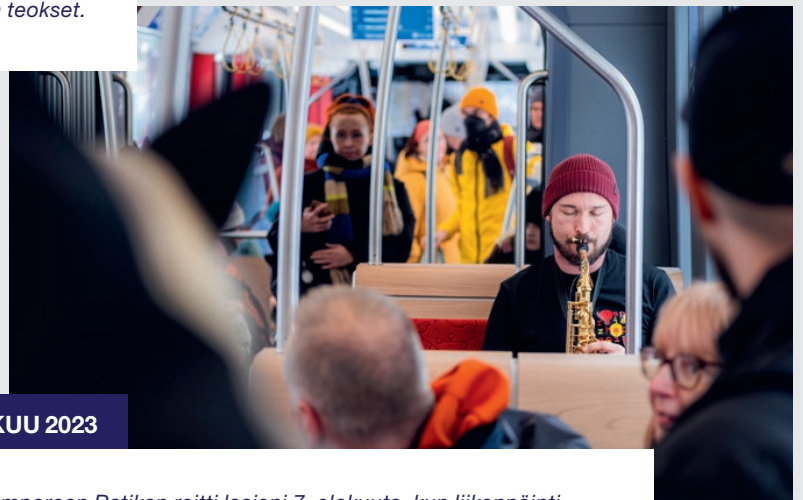

KESÄKUU 2023

- Tampereen raitiotien osuus Pyynikintorin ja Santalahden välillä valmistui 27.6.2023.

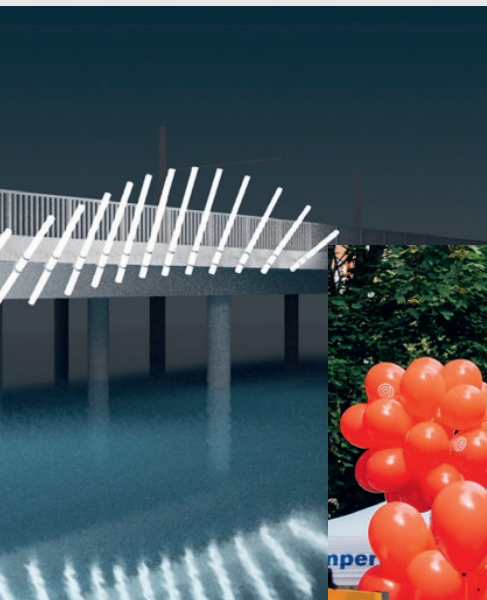
HEINÄKUU 2023

- Tampereen Ratikan koeajot Pyynikintorilta Santalahteen alkoivat 3. heinäkuuta – koeajot ja testit onnistuivat suunnitellusti.
- Tikkutehtaan pysäkki Santalahdessa sai yllleen kolmen taiteilijan teokset. Tukimuuriin asennettiin Mari Rantasen, Elina Aution ja Kari Södön teokset.

ELOKUU 2023

- Tampereen Ratikan reitti laajeni 7. elokuuta, kun liikennöinti Pyynikintorilta Santalahteen aloitettiin. Sen kunniaksi järjestettiin iloinen Santalahden Ratikkajuhla sunnuntaina 6. elokuuta Hämeenpuistossa.
- Kaupunkilaiset saivat osallistua Pyhällönpuiston pääteopuskäkin yhteisöllisen taideteoksen luomiseen avoimissa taidetyöpajoissa.
- Taideratikassa nähtiin syksyn ajan monipuolisia pop-up-esityksiä kuudelta paikalliselta toimijalta. Esitysten teemana oli "tamperelaiset legendat".

Vuoden 2023 tärkeimmät uutiset

SYYSKUU 2023

- Pirkkala–Linnainmaa- raitiotien jatkosuunnittelun ja mahdollisen rakentamisen palveluntuottajat valittiin Tampereen Raitiotie Oy:n hallituksessa 18. syyskuuta. Hankintakilpailun voitti yritysryhmittymä, jossa toimivat rakentajina NRC Group Finland Oy ja YIT Suomi Oy sekä suunnittelijoina AFRY Finland Oy ja Sweco Finland Oy.

LOKAKUU 2023

- Pirkkala–Linnainmaa -allianssisopimus allekirjoitettiin Raatihuoneella 4. lokakuuta.
- Tays Keskussairaalan sädehoidon päätepysäkille asennettiin Ratikan soittokello, jota soitetään hoitojakson päättymisen merkiksi.
- Tampereen Ratikan varikolle asennettiin aurinkopaneelit.

MARRASKUU 2023

- Tampereen Ratikan seitsemännen kerran toteutettu kuluttajatutkimus valmistui: Ratikkaan suhtautuu myönteisesti lähes 90 prosenttia tamperelaisista. Erittäin myönteisesti Ratikkaan suhtautuvien määrä on kasvussa.
- 60 000 päivittäisen matkustajan rajapyykki rikkoutui 1. marraskuuta.
- Tampereen taideratikka sai yllleen Teemu Raudaskosken Väriverita-teoksen.

JOULUKUU 2023

- Tampereen Ratikka voitti yleisöäänestyksen Aamulehden Valo-palkinnon "Kasvua Pirkanmaalle" -sarjassa.
- Tampereen kaupungin vammaisneuvosto myönsi vuoden 2023 esteettömyyspalkinnon Tampereen Ratikalle.
- Tampereen Ratikan 20 vaunulla ajettiin vuoden 2023 aikana lähes 1,6 miljoonaa ajokilometriä.

**Vuosi 2023 oli Tampereen
Ratikan toinen kokonainen
liikennöintivuosi. Yhtiön
toiminta kehittyi talouden
näkökulmasta suotuisasti.**

Toimintakertomus

Tilikauden keskeiset tapahtumat

Vuosi 2023 oli Tampereen Ratikan toinen kokonainen liikennöintivuosi. Yhtiön toiminta kehittyi talouden näkökulmasta suotuisasti ja yhtiön kulut toteutuivat kokonaisuutena budjetoitua alemmina. Raitiotien operoinnin kannalta vuosi oli hyvin onnistunut: matkustajamäärä oli n. 14,7 miljoonaa kasvaen edellisvuodesta 28 %, raitiotiejärjestelmän kokonaisuusluotettavuus oli erittäin korkea (99,86 %) ja ratikan asiakastytyväisyyden keskiarvo oli myös hyvin korkea (4,55/5). Kasvaneen matkustajamäärän vuoksi linjan 3 vuoroväliä tihennettiin marraskuusta alkaen arki-iltapäivisin, jolloin kysyntä on kaikkein suurimmillaan. Päivätasolla 60 000 matkustajan rajapyykki rikottiin ensimmäistä kertaa 1.11.2023.

Raitiotien osan 2 rakentaminen eteni 2023 aikana Pyy-nikintori-Santalahti-Lentävänniemi välillä suunnitellusti. Vuoden 2023 lopussa projektiajasta oli kulunut 73 % ja rakentamisen valmiusaste oli 80 %. Projektissa saavutettiin elokuussa 2023 merkittävä välitavoite, kun liikennöinti osalla 2A Pyy-nikintori-Santalahti päästiin aloittamaan suunnitel-lussa aikataulussa.

Raitiotien seudullinen suunnittelu eteni vuoden 2023 aikana merkittävästi. Pirkkala-Linnainmaa-raiotien hankesuun-nitelma valmistui helmikuussa 2023. Huhtikuussa 2023 Pirkkalan ja Tampereen valtuustot hyväksyivät hanke-suunnitelman ja päättivät hankkeen toteutussuunnitte-lun aloittamisesta. Toteutussuunnittelun ja mahdollisen rakentamisen toteutusmuodoksi valittiin allianssi. Pirk-kala-Linnainmaaraiotien allianssisopimus allekirjoitettiin lokakuun 2023 alussa julkisen hankintakilpailun päätteeksi. Toteutussuunnittelun kustannusarvio raitiotien osalta on 13,5 milj. euroa. Tavoitteena on, että Pirkkala ja Tampere voivat suunnitteluvalmiuden puolesta päättää raitiotien rakentamisesta syksyllä 2024. Lisäksi vuoden 2023 aikana yhtiön osakassopimus valmistui ja se hyväksyttiin kaikissa osakaskunnissa. Osakassopimuksen toimeenpanemiseksi yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 30.8.2023 päätti yhtiöjär-jestyksen kokonaisvaltaisesta uudistamisesta.

Yhtiö nosti tilikauden 2023 aikana 15 milj. euroa uutta lainaa osan 2 rakentamista sekä Pirkkala-Linnainmaaraiotien toteutussuunnittelua varten. Markkinakorkojen nousun vaikutus yhtiön rahoituskuluihin jäi rajalliseksi, sillä tilinpää-töshetkellä n. 95 % yhtiön muuttuvakorkoisista lainoista oli suojattu koronvaihotosopimuksella.

Yhtiön, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n, Tampereen kaupungin, Škoda Transtech Oy:n ja Tampereen korkea-koulusäätiön yhteinen Tampere Urban Rail Mobility (TURMS) -hanke jatkui tilikaudella 2023. TURMS-hankkeeseen

kuuluvan Lyyli Living Lab:n tarkoituksena on luoda kehitys-, kokeilu-, testaus- ja markkinointiympäristö palveluineen ja se mahdollistaa älykkään kaupunkiliikenteen ratkaisujen kehittämisen ja referenssien hankkimisen aidossa toimin-taympäristössä. Hankkeeseen sitoutuneita kumppaneita on tällä hetkellä n. 20 ja kumppaneiden määrä kasvoi tili-kaudella 2023.

Yhtiö uudisti organisaatiotaan 1.5.2023 alkaen. Uudistuk-sen tavoitteena oli selkiyttää yhtiön operatiivisen toimin-nan, kehitystoiminnan ja rakentamishankkeiden vastuita ja resursointia. Samalla organisaatiota vahvistettiin Pirkka-la-Linnainmaa-raiotien toteutussuunnittelua ja mahdollista rakentamista silmällä pitäen.

Arvio todennäköisestä tulevaisuuden kehityksestä

Raitiotien osan 2B Santalahti-Lentävänniemi rakentami-nen jatkuu vuoden 2024 aikana erityisesti Näsisaaressa. Rataosan on tarkoitus valmistua vuoden 2024 loppuun mennessä, jotta säännöllinen liikennöinti Lentävänniemeen voitaisiin aloittaa 7.1.2025.

Pirkkala-Linnainmaa-raiotien toteutussuunnitelman on tarkoitus valmistua syksyllä 2024, jonka jälkeen Tampe-reen ja Pirkkalan valtuustot voivat tehdä päätöksen siitä rakennetaanko raitiotie ja missä laajuudessa. Mikäli raken-tamispäätös on myönteinen, on tällä merkittävä vaikutus yhtiön tulevien vuosien investointeihin ja rahoitustarpeeseen.

Yhtiön budjetoidut vastiketuet ja kalustovuokrat tilikau-delle 2024 ovat yhteensä n. 33 milj. euroa.

Taloudellinen asema ja investoinnit

Yhtiön taloudellinen asema

Tampereen kaupunki sijoitti vuonna 2016 yhtiöön kahden miljoonan euron osakepääoman. Yhtiön tekemät investoin-nit raitiotieinfraan ja raitiovaunuihin on pääosin rahoitettu rahoituslainoilla sekä valtiontuella. Yhtiön kaikkien rahoitus-lainojen alkuperäinen maturiteetti on 30 vuotta ja lainat ovat tasalyhenteisiä. Rahoituslainojen yhteismäärä 31.12.2023 tilanteessa oli 340,4 milj. euroa. Yhtiön rahoituslainat on nostettu Kuntarahoitukselta ja Euroopan investointi-pankilta. Yhtiö tulee tarvitsemaan vielä uutta rahoitusta osan 2 rakentamisen loppuunsaattamiseksi, uusien raitio-vaunujen hankintaan sekä Pirkkala-Linnainmaa-raiotien

toteutussuunnitteluun. Yhtiön käsityksen mukaan rahoitusta on edelleen hyvin saatavilla markkinoilta.

Yhtiön likvidit varat koostuvat tilinpäätöshetkellä pääosin konsernitilisaamisesta 14,8 milj. euroa. Lisäksi yhtiöllä on 10 milj. euron käyttämätön konsernitililimiitti. Seuraavan 12 kk aikana erääntyvät rahoituslainojen lyhennysosuudet ovat 13,3 milj. euroa. Yhtiön likviditeetti on siten hyvällä tasolla.

Investoinnit raitiotien osaan 2

Raitiotien osan 2 kehitysvaiheen aikana raitiotierakentamisen osalle 2 on määritetty kokonaiskustannusarvio 121,9 miljoonaa euroa, jonka muodostavat:

- osan 2 kehitysvaiheen kustannukset, 2,9 milj. euroa
- osan 2 toteutusvaiheen kustannukset, joita ovat allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus, 112,1 milj. euroa
 - Tampereen Raitiotien osuus 84,9 milj. euroa
 - Tampereen kaupungin osuus 27,2 milj. euroa
- tilaajan hankinnat allianssiin, 1,0 milj. euroa
- tilaajan riskivaraus allianssihankinnassa, 1,5 milj. euroa
- bonuspoolin budjettivaraus (50 %), 0,88 milj. euroa
- pysäkit, kunnossapitokalusto, taide 2,76 milj. euroa
- aktivoitavat palkat ja konsultoinnit 0,80 milj. euroa

Osan 2 tavoitekustannus sidottiin maaliskuu-kesäkuun 2020 pistelukujen keskiarvojen indekseihin. Allianssin tavoitekustannukseen vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindekseihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuosittain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kustannusarvioon. Kaikki allianssin osapuolet ovat sitoutuneet tavoitekustannusten saavuttamiseen. Indekseihin perustuvien kustannusmuutosten riskit ja hyödyt ovat Tampereen Raitiotie Oy:llä. Indeksitarkastusten vaikutus tavoitekustannukseen oli 2023 tilinpäätöshetken tilanteessa 4,3 milj. euroa tavoitekustannusta nostava.

Lisäksi raitiotien osan 2 toteuttamisen yhteydessä on päätetty toteuttaa Raitiotieallianssin tavoitekustannusta nostavia raitiotiejärjestelmän sisällönmuutoksia, joiden lähtökohtana on raitiotiejärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden lisääminen sekä kaupunkikuvallisten haittojen ja hallinnollisten riskien minimointi. Tampereen Raitiotie Oy:n osuus osan 2 raitiotien rakentamisen sisällön muutoksista oli 2023 tilinpäätöshetkellä 0,4 milj. euroa.

Rakentamisen aikaiset aktivoitavat korot eivät sisälly alkuperäiseen kustannusarvioon. Osan 2 hankintameno oli tilinpäätöshetken 2023 tilanteessa sisällytetty 2,5 milj. euroa korkomenoja.

Raitiotien osan 2 kehitys- ja rakentamisvaiheeseen saatava valtiontuki on yhteensä 24,8 miljoonaa euroa. Valtiontuen hakee Tampereen kaupunki, joka siirtää sen rahoitusosuuksin Tampereen Raitiotie Oy:lle.

Tilinpäätöshetkellä taseen ennakkomaksuihin ja kesken-eräisiin hankintoihin sisältyi n. 34 milj. euroa raitiotien osan 2 toteutusvaiheen menoja. Tilikauden 2023 aikana raitiotien osan 2A aktivoidut menot siirrettiin keskeneräisistä hankinnoista osaksi taseen rakennuksia ja rakennelmia.

Kahdeksan uuden raitiovaunun hankinta

Tampereen Raitiotie Oy ja Škoda Transtech Oy ovat sopineet tilikaudella 2022 yhteensä kahdeksan uuden raitiovaunun toimittamisesta Tampereelle. Tilatut vaunut toimitetaan vuosien 2024–2025 aikana. Hankinnan arvo on n. 35 milj. euroa. Tilinpäätöshetkellä taseen ennakkomaksuihin ja kesken-eräisiin hankintoihin sisältyi n. 16 milj. euroa vau-nuhankintaan liittyviä menoja.

Investoinnit Pirkkala-Linnainmaa -raitiotiehen

Pirkkala-Linnainmaa-raiotien toteutussuunnittelun kustannusarvio raitiotien osalta on 13,5 milj. euroa. Kustannusarvio sisältää allianssin tavoitekustannuksen (12,5 milj. euroa) sekä hankintavaiheen kustannukset että tilaajan hankinnat kehitysvaiheeseen (1,0 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä taseen ennakkomaksuihin ja kesken-eräisiin hankintoihin sisältyi n. 3,6 milj. hankkeeseen liittyviä menoja.

Tulospalkkiot

Yhtiön hallitus on hyväksynyt yhtiölle tulospalkkiomallin, jonka vuosittaisesta toteuttamisesta se päättää. Hyvästä suoriutumisesta palkitaan tulospalkkiolla, systemaattisella kertapalkkiojärjestelmällä ja palkankorotusten systemaattisella allokoinnilla suoriutumisen mukaan. Toimitusjohtaja ja henkilökunta palkitaan yhteisistä saavutuksista pitkän aikavälin ohjelmasta ja pääsääntöisesti henkilötason saavutuksissa vuositasen ohjelmassa.

Palkkiomahdollisuudet ovat n. 15 % vuosipalkasta, joista noin 50 % koostuu pitkän aikavälin tavoitteissa ja noin 50 % vuositasotavoitteissa. Palkkiomahdollisuus on suhteellisesti sama kaikilla. Lyhyen aikavälin kannustinohjelman ansaintajakso on yksi kalenterivuosi ja palkkiot maksetaan rahana kerran vuodessa. Palkkioperusteet ja niiden painotukset sekä käytettävät mittarit ja niiden tavoitearvot määritellään ja vahvistetaan joka vuosi erikseen. Pitkän ajan kannustin vuosilta 2023–2025 on 15 % vuosipalkasta.

Toimitusjohtajan ja henkilökunnan palkitseminen vuonna 2023

Vuosi		Tulospalkkiot
2023	vuosikohtainen tulospalkkio	116 840,61 €

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Tampereen Raitiotie Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen sekä tukea yhtiön kaikkien toimintojen johtamista ja operatiivista toimintaa. Riskienhallinta kuuluu olennaisena osana yhtiön jatkuvuuden hallinnan ja turvallisuusjohtamisen prosesseihin sekä hanke- ja projekti-kohtaiseen toimintaan ja sen valvomiseen. Riskienhallinta on osa yhtiön sisäistä valvontaa.

Yhtiössä tehdään kaksi kertaa vuodessa riskien laajempi kartoittaminen koko yrityksen toiminnan osalta. Riskejä käsitellään kuukausittain yhtiön johtoryhmässä. Lisäksi hankintoihin liittyviä riskejä käsitellään hankintojen seuranta kokouksissa sekä erillisissä riskienhallintapalaverissa. Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus on määritellyt, että hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo yhtiön sisäistä tarkastusta ja riskienhallintaa sekä niiden tuloksellisuutta. Lisäksi tilintarkastaja suorittaa sisäisessä valvonnassa tilintarkastukseen liittyvät tehtävät. Tämän ohella yhtiötä ohjaavat kaupungin omistajaohjeistukset.

Tampereen Raitiotie Oy:n merkittävimmät riskit vuonna 2023 liittyivät kansainvälisen toimintaympäristön muutosten vaikutuksiin muun muassa hankintoihin liittyviin epävarmuustekijöiden aikataulujen, saatavuuden ja kustannusten osalta, rahoituskustannuksiin sekä epävarmuustekijöihin seutulaajentumisen hankkeiden päätöksenteon osalta. Raitioliikenteen luotettavuuden osalta merkittävimmät riskit liittyivät ulkoistentoimintojen ja tekijöiden vaikutukseen.

Hankintoihin liittyviä riskejä hallittiin kartoittamalla toimittajien kanssa toimitusketjujen hallintaa sekä kartoittamalla vaihtoehtoisia työmenetelmäratkaisuja mm. kalusto- ja laitehankintojen viivästymiseen varautumiseksi. Seutuhankkeiden

laajentumisen osalta hankesuunnittelua sekä muita suunnitteluvaiheita edistetään sovittujen aikataulujen mukaisesti ja kerätään mahdollisimman luotettavaa tietoa kustannusvaikutuksista päätöksenteon tueksi.

Liikenteen luotettavuuden ulkoisiin tekijöihin liittyviä riskejä hallittiin tiedottamalla, kouluttamalla ja valvomalla mahdollisuuksien mukaan raitiotiealueen läheisyydessä tehtäviä töitä ja toimintoja.

Yhtiön korkoriskien hallinta perustuu yhtiön hallituksen hyväksymään korkosuojauspolitiikkaan. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on:

- varmistaa, että markkinakorkojen muutokset eivät vaaranna pitkän ajan liiketoiminta- ja taloussuunnitelman pohjana olevia oletuksia yhtiön rahoituskustannuksien enimmäistasosta
- minimoida korollisen vieraan pääoman kustannukset pitkällä aikavälillä
- edesauttaa tuloslaskelman ennustettavuutta ja sitä kautta edelleen liiketoiminnan suunnittelua ja hinnoittelupäätöksiä, ja
- varmistaa, että yhtiöllä on riittävästi aikaa aika sopeuttaa toimintaa ennen kuin markkinakorkojen nousu vaikuttaa korkokustannuksiin.

Yhtiön altistumista korkoriskille on hallittu sekä kiinteäkorkoisilla lainoilla että muuttuvakorkoisten lainojen suojaamisella koronvaihtosopimuksilla. Tilinpäätöshetkellä n. 97 % yhtiön lainakannasta oli joko kiinteäkorkoista tai suojattu koronvaihtosopimuksella. Yhtiön korkoriskialtistumista arvioidaan vähintään vuosittain suojausastetta tarkastelemalla sekä skenaarioanalyyseillä.

Yhtiössä suoritetaan vuosittain sisäistä tarkastusta hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2023 sisäisen tarkastuksen kohteena olivat yhtiön hallinnointimalli ja operatiivisen toiminnan turvallisuusjohtamisjärjestelmä.

Osakkeet ja omistajat

Tampereen Raitiotie Oy kuuluu Tampereen kaupungin konserniin. Kangasalan kaupunki, Pirkkalan kunta ja Ylöjärven kaupunki ovat yhtiön vähemmistöosakkaita.

Yhtiön rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2023 oli 2 003 osaketta. Osakemäärä muodostui neljänlaisista osakkeista:

- A-osakkeet (1 720 kpl) oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiotielinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.
- V-osakkeet (280 kpl) oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevaa raitiovaunuvarikkoa ja siihen liittyviä tiloja, rakennelmia sekä laitteita.
- K-osakkeet (1 kpl) oikeuttavat hallitsemaan sekä Kangasalan kaupungin alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiotielinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.
- P-osakkeet (1 kpl) oikeuttavat hallitsemaan Pirkkalan kunnan alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiotielinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.
- Y-osakkeet (1 kpl) oikeuttavat hallitsemaan Ylöjärven kaupungin alueella sijaitsevia raiteita, niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiotielinjoihin liittyviä rakennelmia sekä laitteita.

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous 30.8.2023 päätti seuraavista osakelajeihin ja osakemääriin vaikuttavista muutoksista:

- V-osakelajin osakkeiden muuttamisesta A-osakelajin osakkeiksi. Muutoksen myötä A-osakkaiden määrä kasvoi 280 osakkeella. Yhtiökokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen muutoksesta, jonka myötä V-osakelaji poistui yhtiöjärjestyksestä.
- Suunnatusta maksuttomasta osakeannista, jossa Tampereen kaupungille annettiin maksuttomasti 20 300 uutta A-osaketta.
- Kaikkia osakelajeja koskevien suostumus- ja lunastuslausekkeiden lisäämisestä yhtiöjärjestykseen.

Ylimääräisen yhtiökokouksen 30.8.2023 tekemät päätökset on rekisteröity vasta tilikauden 2023 päättymisen jälkeen. Päätösten rekisteröinnin jälkeen A-osakkeiden kokonaismäärä on 22 300 kappaletta, K-osakkeiden määrä 1 kappale, P osakkaiden määrä 1 kappale ja Y-osakkeiden määrä 1 kappale. Rekisteröinnin jälkeen yhtiön kaikkia osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkeet.

Voittovarojen käyttö

Tilikauden tappio on 294 968,14 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä myöskään OYL 13:2 perustuva maksukykyisyysarvio vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio 294 968,14 euroa kirjataan edellisten kausien voittovarojen tilille ja että osinkoa ei jaeta.

Tilikauden päättymisen jälkeiset olennaiset tapahtumat

Yhtiön ylimääräisessä yhtiökokouksessa 26.1.2024 päätettiin yhtiön rekisteröidyn yhtiömuodon muuttamisesta keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiöstä ns. tavalliseksi osakeyhtiöksi sekä tähän liittyvästä yhtiöjärjestyksen muutoksesta. Päätökset on rekisteröity 30.1.2024. Samassa yhteydessä on rekisteröity ylimääräisen yhtiökokouksen 30.8.2023 tekemät osakelajeihin ja osakemääriin vaikuttavat päätökset sekä yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevat päätökset.

Tilinpäätös

Tuloslaskelma

	Liitetieto	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
LIIKEVAIHTO	1	29 355 178,00	27 774 630,89
Valmistus omaan käyttöön		245 656,52	135 384,83
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 173 682,74	1 369 819,85
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-817 083,34	-1 704 958,29
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-101 846,96	1 135 049,02
Ulkopuoliset palvelut		-8 103 131,03	-7 530 830,93
Henkilöstökulut	3		
Palkat ja palkkiot		-1 612 466,28	-1 361 570,39
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-261 853,33	-220 614,52
Muut henkilösivukulut		-38 051,22	-29 758,95
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	5, 6	-8 823 936,61	-8 373 918,54
Liiketoiminnan muut kulut	4	-2 794 984,62	-2 606 872,04
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		8 221 163,87	8 586 360,93
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä		565 144,84	1 846,45
Muilta		453,82	493 957,64
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille		-346,62	-2 015,42
Muille		-5 785 101,48	-5 118 615,56
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		3 001 314,43	3 961 534,04
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-3 296 282,57	-3 489 379,01
Tuloverot		0,00	-172,19
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		-294 968,14	471 982,84

Tase

Vastaavaa	Liitetieto	31.12.2023		31.12.2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	5	8 688 383,55		7 965 042,64	
Aineelliset hyödykkeet	6	326 682 432,56		296 263 840,62	
Sijoitukset		193 377,60		193 377,60	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		335 564 193,71		304 422 260,86	
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		3 359 882,86	3 359 882,86	3 461 729,82	3 461 729,82
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		43 691,58		394 341,96	
Saamiset konserniyhteisöiltä	7	26 482 508,84		53 664 558,12	
Muut saamiset		1 101 541,93		1 180 859,60	
Siirtosaamiset	8	265 767,15	27 893 509,50	113 506,48	55 353 266,16
Rahat ja pankkisaamiset		5 998,57		5 998,57	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		31 259 390,93		58 820 994,55	
VASTAAVAA YHTEENSÄ		366 823 584,64		363 243 255,41	

Vastattavaa	Liitetieto	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA	9				
Osakepääoma		2 006 000,00		2 006 000,00	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		-16 876,97		-488 859,81	
Tilikauden voitto (tappio)		-294 968,14		471 982,84	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 694 154,89		1 989 123,03	
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero		11 113 061,35		7 816 778,78	
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		11 113 061,35		7 816 778,78	
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	10	268 465,59		0,00	
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ		268 465,59		0,00	
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	11	327 189 489,07	327 189 489,07	325 444 064,33	325 444 064,33
Lyhytaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta		13 254 575,26		12 754 577,26	
Ostovelat		6 172 407,03		10 668 380,75	
Velat konserniyhteisöille	12	322 119,42		97 437,48	
Muut velat		57 974,25		46 788,54	
Siirtovelat	13	6 751 337,78	26 558 413,74	4 426 105,24	27 993 289,27
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		353 747 902,81		353 437 353,60	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		366 823 584,64		363 243 255,41	

Rahoituslaskelma

	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	3 001 314,43	3 961 534,04
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 823 936,61	8 373 918,54
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	268 465,59	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	5 219 849,44	4 624 826,89
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	17 313 566,07	16 960 279,47
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (–) / vähennys (+)	281 259,72	3 542 161,65
Vaihto-omaisuuden lisäys (–) / vähennys (+)	101 846,96	-1 135 049,02
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (–)	-127 198,01	-1 403 303,92
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	17 569 474,74	17 964 088,18
Konsernitilisaamisten lisäys (–) / vähennys (+)	27 127 798,32	-28 438 026,95
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4 197 894,60	-3 952 743,11
Saadut korot liiketoiminnasta	565 598,66	8 082,82
Maksetut välittömät verot	0,00	-172,19
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	41 064 977,12	-14 418 771,25
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-52 217 808,65	-38 401 763,46
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	4 698 042,00
Saadut investointiavustukset	8 907 408,79	9 216 402,54
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-43 310 399,86	-24 487 318,92
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	15 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-12 754 577,26	-11 087 911,26
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 245 422,74	38 912 088,74
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (–)	0,00	5 998,57
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	5 998,57	0,00
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	5 998,57	5 998,57

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Perustiedot

Tampereen Raitiotie Oy
2802791–8
Kotipaikka: Tampere

Kauhakorvenkatu 2
33720 Tampere

Tilikausi 1.1.–31.12.2023

Tilinpäätös ja toimintakertomus on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä, eli 31.12.2033 saakka. Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jona tilikausi on päättynyt, eli 31.12.2029 saakka.

Tampereen kaupunki (0211675–2) on Tampereen Raitiotie Oy:n emoyhtiö. Tampereen Raitiotie Oy:n tilinpäätös yhdistellään Tampereen kaupungin konsernitilinpäätökseen. Tampereen kaupungin konsernitilinpäätöksen jäljennös on nähtävissä osoitteessa Frenckellinaukio 2 B, 33100 Tampere.

Tieto tilinpäätöksen laatimisessa sovelletusta säännöstöstä

Yhtiön tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä koskevien kirjanpito- ja osakeyhtiölakien säännösten (FAS) mukaisesti.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät menot ja tuotantojaksoon kohdistuvat korkomenot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöön-ottokuukaudesta alkaen. Saadut investointiavustukset on kohdistettu niiden hyödykkeiden hankintamenojen vähennykseksi, joiden hankintaan investointiavustusta on saatu.

Poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet 10–40 vuotta tasapoisto

Rakennukset ja rakennelmat 10–40 vuotta tasapoisto

Koneet ja kalusto 5–30 vuotta tasapoisto

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Eräiden kulujen kirjausryhmää on muutettu vertailukaudesta. Tuloslaskelman vertailutietoja ei ole oikaistu kirjausryhmän muutoksen takia. Mikäli vertailutiedot olisi oikaistu, olisivat vertailukauden tuloslaskelman materiaalit ja palvelut noin 70 000 euroa suuremmat ja liiketoiminnan muut kulut vastaavan verran pienemmät.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Liikevaihto

Liikevaihdon erittely	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
Infravastike	14 950 000,00	13 354 000,00
Kalustovuokra	8 704 878,00	8 800 000,00
Varikkovastike	2 870 000,00	2 800 000,00
Hallintovastike	2 830 300,00	2 817 810,00
Muu liikevaihto	0,00	2 820,89
LIKEVAIHTO YHTEENSÄ	29 355 178,00	27 774 630,89

Yhtiön liikevaihto koostuu pääosin yhtiökokouksen päättämistä vastikkeista sekä kalustovuokrasta, jonka yhtiö laskuttaa Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaiselta.

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muiden tuottojen erittely	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
Vuokratuotot	765 119,32	675 004,71
Keskeytys- ja vakuutuskorvaukset	271 010,84	373 605,81
Muut liiketoiminnan tuotot	137 552,58	321 209,33
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT YHTEENSÄ	1 173 682,74	1 369 819,85

3. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 19,3 (tilikaudella 2022 16,8).

Toimitusjohtajan ja hallituksen palkat ja palkkiot tilikaudella 2023 olivat 247 704,72 euroa (tilikaudella 2022 211 300,00 euroa).

4. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muiden kulujen erittely	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
Energia- ja lämmityskulut	275 779,17	838 039,69
Tietohallinto ja -järjestelmäkulut	565 180,25	370 135,68
Toimitilakulut	464 113,05	355 007,07
Ajoneuvo- ja kalustokulut	337 461,67	211 996,62
Hallintokulut	631 088,42	411 914,78
Muut liiketoiminnan kulut	521 362,06	419 778,20
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT YHTEENSÄ	2 794 984,62	2 606 872,04

Erittely tilintarkastajien palkkioista	1.1.2023–31.12.2023	1.1.2022–31.12.2022
Tilintarkastus	7 452,00	6 840,00
Tilintarkastuslain 1.1,2 §:ssä tarkoitetut toimeksiannot	1 892,00	3 700,00
YHTEENSÄ	9 344,00	10 540,00

Taseen vastaavien liitetiedot

5. Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	466 124,84	7 983 754,48	8 449 879,32
Lisäykset	209 053,59	0,00	209 053,59
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	778 148,21	778 148,21
Hankintameno 31.12.2023	675 178,43	8 761 902,69	9 437 081,12
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2023	-97 368,15	-387 468,53	-484 836,68
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-58 875,20	-204 985,69	-263 860,89
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2023	-156 243,35	-592 454,22	-748 697,57
KIRJANPITOARVO 31.12.2023	518 935,08	8 169 448,47	8 688 383,55
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	368 756,69	7 596 285,95	7 965 042,64

6. Aineelliset hyödykkeet

	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kiinteistöjen liittymis- maksut	Ennakko- maksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	177 181 552,93	84 272 205,51	683 115,00	46 348 905,41	308 485 778,85
Lisäykset	6 084 386,17	210 056,74	0,00	42 105 932,01	48 400 374,92
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-8 643 559,06	-8 643 559,06
Siirrot erien välillä	25 855 972,51	0,00	0,00	-26 634 120,72	-778 148,21
Hankintameno 31.12.2023	209 121 911,61	84 482 262,25	683 115,00	53 177 157,64	347 464 446,50
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 1.1.2023	-6 997 977,61	-5 223 960,61	0,00	0,00	-12 221 938,22
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-5 520 285,65	-3 039 790,07	0,00	0,00	-8 560 075,72
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 31.12.2023	-12 518 263,26	-8 263 750,68	0,00	0,00	-20 782 013,94
KIRJANPITOARVO 31.12.2023	196 603 648,35	76 218 511,57	683 115,00	53 177 157,64	326 682 432,56
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	170 183 575,32	79 048 244,90	683 115,00	46 348 905,41	296 263 840,63

Tilikauden 2023 aikana aineellisten hyödykkeiden hankintameno vähennykseksi on kohdistettu yhteensä n. 8,6 milj. euroa investointiavustuksia. Saadut investointiavustukset on kohdistettu niiden hyödykkeiden hankintamenojen vähennykseksi, joiden hankintaan investointiavustusta on saatu.

Tilikaudella 2023 keskeneräisten hankintojen hankintameno on aktivoitu yhteensä n. 1,1 milj. eur korkomenoja.

7. Saamiset konserniyhteisöiltä

Saamiset konserniyhteisöiltä	31.12.2023	31.12.2022
Myyntisaamiset	3 060 816,06	2 849 962,02
Konsernitilisaaminen	14 778 133,72	41 905 932,04
Muut saamiset	8 643 559,06	8 908 664,06
SAAMISET KONSERNIYHTEISÖILTÄ YHTEENSÄ	26 482 508,84	53 664 558,12

Yhtiö kuuluu Tampereen kaupungin konsernitilijärjestelyyn. Konsernitilisaaminen on saamista päätilin haltijalta Tampereen kaupungilta.

8. Siirtosaamiset

Siirtosaamiset	31.12.2023	31.12.2022
Menoennakot	31 037,15	94 375,96
Tulojäämät	234 730,00	19 130,52
SIIRTOSAAMISET YHTEENSÄ	265 767,15	113 506,48

Taseen vastattavien liitetiedot

9. Oma pääoma

Sidottu oma pääoma	31.12.2023	31.12.2022
Osakepääoma 1.1.	2 006 000,00	2 000 000,00
Osakeannin rekisteröinti	0,00	6 000,00
Osakepääoma 31.12.	2 006 000,00	2 006 000,00
Osakeanti 1.1.	0,00	6 000,00
Suunnattu osakeanti	0,00	0,00
Osakeannin rekisteröinti	0,00	-6 000,00
Osakeanti 31.12.	0,00	0,00
SIDOTTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 006 000,00	2 006 000,00

Vapaa oma pääoma

Edellisten tilikausien voitto (tappio) 31.12.	-16 876,97	-488 859,81
Tilikauden voitto/tappio	-294 968,14	471 982,84
Vapaa oma pääoma yhteensä	-311 845,11	-16 876,97
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 694 154,89	1 989 123,03

10. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset koostuvat kokonaisuudessaan yhtiön palvelusopimuksen kannustinjärjestelmän perusteella palveluntuottajalle todennäköisesti maksettavasta kannustinpalkkiosta. Varauksen vastakirjaus on kirjattu tilikauden 2023 tuloslaskelman erään ulkopuoliset palvelut.

11. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	31.12.2023	31.12.2022
Lainat rahoituslaitoksilta	274 171 188,03	274 425 755,29
YHTEENSÄ	274 171 188,03	274 425 755,29

12. Velat konserniyhteisöille

Velat konserniyhteisöille	31.12.2023	31.12.2022
Ostovelat	178 553,03	97 437,48
Siirtovelat	143 566,39	0,00
VELAT KONSERNIYHTEISÖILLE YHTEENSÄ	322 119,42	97 437,48

13. Siirtovelat

Siirtovelkojen erittely	31.12.2023	31.12.2022
Henkilöstökulujaksotukset	408 766,68	370 615,68
Korkojaksotukset	2 359 080,54	915 093,43
Tuloennakot	214 809,58	251 945,40
Raitiotieinfran takuuajan kustannusvaraus	493 373,00	1 137 568,00
Keskeneräisen raitiotieinfran valmiusasteen mukainen velka	2 596 703,10	1 527 710,38
Muut menojäämät	678 604,88	223 172,35
SIIRTOVELAT YHTEENSÄ	6 751 337,78	4 426 105,24

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Leasingsopimuksista maksettavat määrät

	31.12.2023	31.12.2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	35 139,36	27 727,42
Myöhemmin maksettavat	44 242,32	55 563,33
YHTEENSÄ	79 381,68	83 290,75

Muut vuokravastuut

Toimitilojen vuokravastuut	31.12.2023	31.12.2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	76 497,70	108 462,00
Myöhemmin maksettavat	0,00	65 385,00
YHTEENSÄ	76 497,70	173 847,00

Maa-alueiden vuokravastuut	31.12.2023	31.12.2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	113 797,14	109 124,44
Myöhemmin maksettavat	3 607 634,04	3 568 452,84
YHTEENSÄ	3 721 431,18	3 677 577,28

Yhtiöllä on useita määräaikaista maa-alueiden vuokrasopimuksia, jotka ovat pisimmillään voimassa vuoteen 2057 saakka.

Muut vastuusitoumukset

KONSERNITILILIMIITTI	31.12.2023	31.12.2022
Myönnetty limiitti	10 000 000,00	10 000 000,00
Käytetty limiitti	0,00	0,00
LEASINGLIMIITTI	31.12.2023	31.12.2022
Myönnetty limiitti	5 000 000,00	5 000 000,00
Käytetty limiitti	0,00	0,00

Yhtiöllä on yritys kiinnityksiä yhteisarvoltaan 500 milj. euroa. Yhtiöllä on varikon maa-alueen vuokraoikeuteen kohdistuvia laitoskiinnityksiä yhteisarvoltaan n. 40,3 milj. euroa. Yrityskiinnitykset ja laitoskiinnitykset on annettu Tampereen kaupungille ja Pirkkalan kunnalle yhtiön saamien lainatakausten sekä maanvuokrasopimuksen velvoitteiden vakuudeksi.

Yhtiö on sitoutunut vaunukaluston kunnossapitosopimukseen, joka on voimassa vielä ainakin n. 11 vuotta tilinpäätöshetkestä. Sopimuksen arvioitu arvo jäljellä olevalla sopimuskaudella on n. 55 milj. euroa. Arvioitu arvo on riippuvainen mm. sopimuksen piiriin kuuluvan vaunukaluston määrätä ja kustannustason kehittymisestä sopimuskauden aikana.

Tampereen Raitiotie Oy on velvollinen tarkistamaan vuonna 2021 käyttöön otetun varikon kiinteistön hankintakustannuksista tehtyjä arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2030. Vastuun enimmäismäärä on n. 2,7 milj. euroa.

Yhtiö on tilannut tilikaudelle 2022 kahdeksan uutta raitiovaunua. Tilatut vaunut toimitetaan vuosien 2024 ja 2025 aikana. Hankinnan kokonaisarvo on n. 35 milj. euroa, josta n. 15,1 milj. euroa on maksettu 31.12.2023 mennessä. Suoritetut maksut sisältyvät taseen ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin.

Suojaavien ja suojattavien varojen ja velkojen liitetiedot

Yhtiö on suojannut osan muuttuvakorkoisten lainojen korkoriskistä koronvaihtosopimuksilla yhtiön hallituksen hyväksymän korkosuojauspolitiikan mukaisesti.

Johdannaisopimukset on käsitelty tilinpäätöksessä taseen ulkopuolisena vastuuna perustuen suojattavien lainojen ja koronvaihtosopimusten käänteiseen yhteneväisyyteen. Koronvaihtosopimusten perusteella maksettava tai saatava nettokorko kirjataan tuloslaskelman korkokuluihin.

Suojaussuhde 1)

Suojattava kohde:

Kuusi vaihtuvakorkoista lainaa, lainapääoma 200,3 milj. euroa tilinpäätöshetkellä 31.12.2023, eräpäivät 2.9.2049–22.12.2053 välillä, korko euribor 6kk.

Suojaava johdannainen:

Koronvaihtosopimus, nimellismäärä 189,5 milj. euroa tilinpäätöshetkellä 31.12.2023, eräpäivä 29.12.2045, yhtiö saa euribor 6kk korkoa ja maksaa kiinteää korkoa. Koronvaihtosopimukseen sisältyy valinnaisen ennen aikaisen eräännyttämisen ehto.

Koronvaihtosopimus	31.12.2023	31.12.2022
Käypä arvo	+15 271 194,00	+25 882 567,00
Kohde-etuuden arvo	189 500 000,02	144 666 667,00

Edellä esitetty sopimuksen käypä arvo perustuu sopimuksen vastapuolen vahvistamaan markkina-arvoon tilinpäätöshetkeltä.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 korkotason nousu 0,5 % -yksiköllä kasvattaisi sopimuksen käypää arvoa n. 7,7 miljoonaa euroa. Vastaavasti korkotason lasku 0,5 % -yksiköllä pienentäisi käypää arvoa n. 8,4 miljoonaa euroa.

Suojaussuhde 2)

Suojattava kohde:

Yksi tai useampia tulevaisuudessa nostettavia vaihtuvakorkoisia lainoja (ennakoitu liiketoimi), lainapääoma yhteensä vähintään 25,0 milj. euroa, laina-ajat todennäköisesti 30 vuotta, korko euribor 6kk.

Suojaava johdannainen:

2.5.2024 voimaan tuleva koronvaihtosopimus, nimellismäärä 25,0 milj. euroa, eräpäivä 2.5.2028 yhtiö saa euribor 6kk korkoa ja maksaa kiinteää korkoa.

Arvio siitä, miksi ennakoitu liiketoimi on hyvin todennäköinen: Yhtiö investoi edelleen hyvin voimakkaasti mm. raitiotien osan 2 rakentamiseen ja yhtiön on siten tarve nostaa tilikauden 2024 aikana huomattavasti lainarahoitusta investointien rahoittamiseksi. Siten johdon arvion mukaan on erittäin todennäköistä, että ennakoitujen liiketoimien eli lainannostot, joiden suojaamiseksi tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on tehty, toteutuvat.

Koronvaihtosopimus	31.12.2023	31.12.2022
Käypä arvo	+966 679,00	-
Kohde-etuuden arvo	25 000 000,00	-

Edellä esitetty sopimuksen käypä arvo perustuu sopimuksen vastapuolen vahvistamaan markkina-arvoon tilinpäätöshetkeltä.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 korkotason nousu 0,5 % -yksiköllä kasvattaisi sopimuksen käypää arvoa n. 0,4 miljoonaa euroa. Vastaavasti korkotason lasku 0,5 % -yksiköllä pienentäisi käypää arvoa n. 0,4 miljoonaa euroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tampereella 22. päivänä huhtikuuta 2024

Asko Koskinen
Hallituksen puheenjohtaja

Kari Neillimo
Hallituksen varapuheenjohtaja

Kirsi Koski
Hallituksen jäsen

Pekka Pohjoismäki
Hallituksen jäsen

Markus Sjölund
Hallituksen jäsen

Jukka Terhonen
Hallituksen jäsen

Johanna Wäre
Hallituksen jäsen

Olli Niemi
Hallituksen jäsen

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella, sähköisen allekirjoituksen päivämäärällä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minnna Havia-Niemi
KHT,JHT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

Pääkirja	sähköisenä
Päiväkirja	sähköisenä
Tilinpäätös	sähköisenä
Tase-erittelyt	sähköisenä
Myyntilaskut	Sähköinen arkisto
Ostolaskut	Sähköinen arkisto tositteiden kirjaamisesta
Verkkolaskut (ostolaskut)	Sähköinen arkisto
Matka- ja kululaskut, muistiot	Sähköinen arkisto
Palkat	Sähköinen arkisto
Tiliotteet, maksutositteet	Sähköinen arkisto
ALV-laskelmat	Sähköinen arkisto

Alkuperäiset paperilla vastaanotetut ostolaskut säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku on skannattu, säilytetään lasku vain sähköisenä paperittomassa arkistossa.

Matka- ja kululaskuihin liittyvät tositteen liitteenä olevat alkuperäistositteet säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku tai sen liitteet ovat skannattu, säilytetään ne vain sähköisenä paperittomassa arkistossa.

Tilintarkastuskertomus

Tampereen Raitiotie Oy:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Tampereen Raitiotie Oy:n (y-tunnus 2802791-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu

toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankkimme lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätöksen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella sähköisen allekirjoituksen päivänä.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT

TAMPEREEN
RAITIOTIE
OY